

og Handelsretsloven, falder i Sandhed ikke sammen med den, som er vedtaget gennem den nye Retsplejelov, men det er dog en Retspleje, i hvilken der er Mundtlighed, der er ogsaa Offentlighed, der er paa en Maade Deltagelse fra Folkets egen Side i Domsmagten, ganske vist gennem særlig fagkyndige Medlemmer og ikke udgaaede af almindeligt Folkevalg. Men det er jo ogsaa Sager af særlig Beskaffenhed, der skulle paadømmes der. Formanden og Næstformanden i Sø- og Handelsretten ere jo ogsaa uden al Forbindelse med administrative Embeder. Man ser altsaa her, at en væsentlig Del af de Grundsætninger, man maa kræve gennemførte, naar en moderne Retspleje skal gennemføres, findes ved Sø- og Handelsretten, og det er opnaaet uden synderlig Bekostning og har virket overordentlig godt. Den højtærede Justitsminister sagde endogsaa: Saaledes som Proceduren er for Sø- og Handelsretten og for den faste Voldgiftsret, stiller den sig for mig som Idealet af en Procedure, Idealet af en Retsplejeordning indenfor de civile Sagers Omraade. Men naar det er Idealet for den højtærede Justitsminister at faa noget i Smag med Sø- og Handelsretten, viser jo netop Sø- og Handelsrettens Eksistens, at det er noget, man meget vel kan opnaa paa Grundlag af det bestaaende.

Den højtærede Justitsminister gjorde et Sted en personlig Bemærkning til mig. Han udtalte: „Det ærede Medlem gav mig et Raad om ikke at gaa frem med for hurtige og for pludselige Skridt. Naa, Tempoet i mit Liv har jeg altid selv bestemt, og jeg skal selvfølgelig ikke“ o. s. v. Jeg beder den højtærede Justitsminister undskylde mig, det var en Bemærkning, der undslap mig som Følge af en Afbrudelse, og det var ikke tilsigtet fra min Side paa nogen Maade at krænke den højtærede Justitsminister. Jeg synes blot, det var noget urimeligt, naar den højtærede Justitsminister, som nylig havde været Medlem af Højres Arbejder- og Vælgerforening, her vilde give sig ud for at være radikal Venstremand eller Venstremand paa en saadan Maade, at han kunde sige, hvem der havde Venstrefarve, og udelukke os andre fra dette Selskab. Dog tror jeg, at jeg havde Ret i Realiteten i den Bemærkning. Men, ganske vist, naar den højtærede Justitsminister frabeder sig mine Raad, skal jeg naturligvis ikke spille Guds hellige Ord paa Balle-Lars. Det vilde jo være Synd. Men jeg haaber ikke, at dette skal efterlade

nogen Bitterhed mellem den højtærede Justitsminister og mig. Jeg skal nok tage mig i Vare.

Maa jeg gøre endnu en enkelt Bemærkning til den højtærede Minister. Han synes at være ganske i Misforstaaelse af, hvilken Indflydelse han har paa Nævningernes Sammensætning. For det første syntes den højtærede Minister at mene, at den Sammensætning af Nævningerne, som er vedtagen, er af en saadan Beskaffenhed, at den vil kunne vække Tilfredshed i Befolkningen, men han føjede dog til senere: Hvis det bliver i min Tid, Retsreformen bliver gennemført, vil jeg gøre alt, hvad jeg kan for, at netop Arbejderne kunne komme med i Nævningedomstolene. De ere jo i alt væsentligt udelukkede gennem den Vedtagelse, som foreligger. Men jeg maa gøre den højtærede Justitsminister opmærksom paa, at naar han har saa gode Hensigter, er det beklageligt, at han er afskaaren fra at kunne gøre noget som helst i denne Retning. Selv ved en flygtig og første Genemlæsning af Retsplejeloven maa den højtærede Justitsminister have lagt Mærke til for det første, at Ministrene ere udelukkede fra at komme med i det Udvalg, som udpeger Nævningerne, for det andet, at Nævningerne ikke fremgaa af noget Valg, men udpeges af et Udvalg, og at Justitsministeren ikke sætter nogen Mand ind i dette Udvalg, og at der ikke er nogen Mand i dette Udvalg, som Justitsministeren med nogen som helst Skygge af Berettigelse kan give nogen Befaling med Hensyn til hans Opræden som Medlem af dette Udvalg. Det er for øvrigt dette Udvalg, som er noget af det uheldigste, som overhovedet findes i den vedtagne Retsplejelov. Jeg beder bestemt erindret, naar man taler om, at det er en moderne Retsplejelov, og at Folket skal kaldes til Deltagelse i Domsmagten, at naar Nævningerne skulle udpeges, og den første Liste, Grundlisten, dannes — det er jo den, det kommer an paa —, skulde man mene, at saa blev Folket kaldet til at vælge og udpegede enten selv eller gennem sine Repræsentanter de Mænd, som skulle udgøre Grundlisten for Nævningerne. Men saadan er det jo slet ikke. Man har her to Gange privilegeret Valgret og derefter Forholdstalsvalgmaaden. Det er ordnet saaledes, at der er ligesom to Landsting og derefter et Folketing, som vælges efter Forholdstalsvalgmaaden.

Jeg skal først omtale Forholdet for Københavns Vedkommende, og derefter